KOMISJONI OTSUS,

6. jaanuar 2010,

ohutusnõuete kohta, millele peavad vastama imikute ning väikelaste vannitoole, vannitamise abivahendeid, vanne ja vannijalgu käsitlevad Euroopa standardid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2001/95/EÜ

(teatavaks tehtud numbri K(2009) 10290 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/9/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiivi 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta, [1] eriti selle artikli 4 lõike 1 punkti a,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivis 2001/95/EÜ on sätestatud, et Euroopa standardeid peavad kehtestama Euroopa standardiasutused. Kõnealused standardid peaksid tagama toodete kooskõla direktiivi üldiste ohutusnõuetega.

(2) Direktiivi 2001/95/EÜ kohaselt eeldatakse, et toode on ohutu riiklike standarditega hõlmatud ohtude ja ohurühmade osas, kui toode on kooskõlas vabatahtlike riiklike standarditega, millega on üle võetud Euroopa standardid.

(3) 2006. aastal tellis komisjon uuringu, [2] et hinnata 0–5aastaste imikute ja väikelaste eest hoolitsemisel üldiselt kasutatavate mitmete lastetoodete ohutust, tehes koostööd riiklike asutuste, riiklike standardiasutuste, tarbijaühistute, tooteohutuse organisatsioonide, ettevõtjate ja katselaboritega.

(4) Uuringu käigus koguti nimetatud toodete puhul asjakohast statistikat õnnetusjuhtumite ja vigastuste kohta ELis ja kogu maailmas ning korraldati täielik ohuhindamine, mis põhines peamiste ohtude tuvastamisel ja kokkupuutestsenaariumide hindamisel.

(5) Uuringu käigus on hinnatud ka vannitoole, vannitamise abivahendid ja vanne koos vannijalgadega või ilma. Neid tooteid kasutatakse imikute ja väikelaste vannitamisel ning on tuvastatud, et nendega kaasneb tõsine oht eelkõige uppumisõnnetuste näol, mis on kasutajate nooruse tõttu tihti lõppenud surmaga.

(6) Tõendid ja statistika õnnetuste kohta näitavad korduvalt, et uppumisoht tuleneb ebapiisavatest, ebaselgetest ja märkamatutest toote ohutut kasutamist käsitlevatest hoiatustest ja juhenditest ning toodete halvast konstruktsioonist ja vähesest vastupidavusest. Õnnetused ja statistika on samuti näidanud, et kõnealuste toodete kasutamise ning hooldaja ebapiisava järelevalve korral on kukkumise, vigastuste ja väikeste osade allaneelamise oht.

(7) Ehkki kogu maailmast võib leida laialdast teavet vannis uppumise juhtumitest ja varase lapseea vigastustest, ei ole kinnitust leidnud otsene seos vannitamise abivahendite kasutamise ja vannitamisel aset leidnud surmajuhtumite või õnnetuste vahel. Uurijad ja teaduskirjandus kogu maailmas on ühel nõul, et puuduvad otsustavad tõendid, mis näitaksid seost õnnetusjuhtumite arvu suurenemise ja vannitamise abivahendite kasutamise vahel [3]. Mõned uurijad, kes on jälginud viimase aja suundumusi, mis näitavad vannitoolide müügi suurenemist ja vannitamisega seotud õnnetus- ja uppumisjuhtumite vähenemist, on isegi osutanud vannitoolide „pisut kaitsvale mõjule" [4].

(8) Puuduvad nimetatud kolme tootetüüpi käsitlevad Euroopa standardid. Seetõttu on vaja välja töötada direktiivi 2001/95/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti a kohased erinõuded eesmärgiga taotleda standardiasutustelt selliste standardite väljaarendamist, millega vähendada vannitoolide, vannitamise abivahendite ja vannide (kas vannijalgadega või ilma) kasutamisega seotud ohte imikute või väikelaste vannitamise ajal. Nimetatud standardid tuleb välja töötada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivis 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord, [5] sätestatud korras. Vastavalt direktiivi 2001/95/EÜ artikli 4 lõikele 2 tuleks vastuvõetud standardi viitenumbrid avaldada *Euroopa Liidu Teatajas.*

---

[1] EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4.

[2] http://ec.europa.eu/consumers/safety/projects/ongoing-projects_en.htm#project_results

[3] „*Drowning of babies in bath seats: do they provide false reassurance?*" heategevusorganisatsiooni Royal Society for the Prevention of Accidents (UK) artikkel. Veebruar 2005. http://www.rospa.com/productsafety/info/bathseats_drowning.pdf

[4] Comments to CPSC on Advance Notice of Proposed Rulemaking on baths seats and rings by Harvard School of Public Health – Department of Health Policy and Management. Mai 2001. http://www.cpsc.gov/LIBRARY/FOIA/foia01/pubcom/commenta.pdf

[5] EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37.

(9) Kui asjakohased standardid on olemas ja juhul, kui komisjon otsustab avaldada nende viitenumbrid *Euroopa Liidu Teatajas* vastavalt direktiivi 2001/95/EÜ artikli 4 lõikes 2 sätestatud korrale, tuleb vastavalt kõnealustele standarditele toodetud vannitoolid, vannitamise abivahendid ja vannid (kas vannijalgadega või ilma) lugeda direktiivi 2001/95/EÜ üldistele ohutusnõuetele vastavaks standarditega hõlmatud ohutusnõuete osas.

(10) Praeguse ohutustaseme parandamiseks kõnealuste toodete kasutamisel on vaja võtta standarditega seoses meetmeid ning varustada lapsevanemaid ja täiskasvanutest hooldajaid teabega kõnealuste toodete otstarbe ja ohutu kasutamise kohta.

(11) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas direktiivi 2001/95/EÜ artikli 15 alusel moodustatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

— „Imikute vannitoolid" — tooted, mis võimaldavad hoida lapsi vannitamise ajal istuvas asendis. Need tooted on ette nähtud kasutamiseks üksnes lapse puhul, kes suudavad abita istuda, ja neid ei tohiks kasutada, kui laps hakkab end püsti ajama.

— „Imikute vannitamise abivahendid" — tooted, mis võimaldavad hoida last tahapoole nõjatuvas või pikali asendis. Kõnealused tooted on ette nähtud kasutamiseks sünnist alates kuni ajani, mil laps suudab abita istuda.

— „Imikute ja väikelaste vannid" — tooted, mis on ette nähtud laste vannitamiseks sünnist kuni 12 kuu vanuseks saamiseni. Kõnealuseid tooteid võib kasutada autonoomselt tavalisse vanni asetatuna või vanni serva külge kinnitatuna, põrandal või koos vannijalgadega.

Artikkel 2

Nõuded

Käesoleva otsuse lisas on sätestatud artiklis 1 osutatud toodete erilised ohutusnõuded, mida peab Euroopa standardite puhul järgima vastavalt direktiivi 2001/95/EÜ artiklile 4.

Artikkel 3

Avaldamine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 6. jaanuar 2010

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

LISA

Vannitoolide erilised ohutusnõuded

OHUTEGURID: Tootega seotud peamine oht on uppumine.

1. OHUTUSNÕUDED

1) **Üldised ohutusnõuded**

Pidades silmas laste käitumist, ei tohi tooted kahjustada laste ja hooldajate ohutust ning tervist, kui neid kasutatakse ettenähtud või eeldataval viisil. Arvestada tuleb laste ja nende hooldajate suutlikkust, eriti nende toodete puhul, mis oma funktsiooni, mõõtmete ja laadi poolest on ette nähtud kasutamiseks alla 10 kuu vanustele lastele. Toodetel ja nende pakendil olevad etiketid ning mänguasjade kasutusjuhendid peavad juhtima kasutaja või hooldajate tähelepanu ohtudele ja vigastuste tekkimise riskidele, mis tulenevad toodete kasutamise laadist, ning selliste ohtude ärahoidmise viisidele.

2) **Erilised ohutusnõuded**

Keemilised nõuded

Vannitoolid peavad olema kooskõlas asjaomaste ELi õigusaktidega.

Tulekindlus ja termiline vastupidavus

Et vältida põletusohtu kraanist kuuma vee laskmisel, tuleb anda juhiseid hooldajatele, et nad pööraksid tähelepanu vee temperatuurile ja hoiaksid ära lapse juurdepääsu kraanile.

Füüsilised ja mehaanilised omadused

Aukudesse ja avadesse kinnijäämise ohud

Tooted tuleb konstrueerida ja toota viisil, et välistada:

— võimaluse piires sõrmede kinnijäämist;

— jalgade kinnijäämist, mistõttu laps libiseks ava kaudu üleni vee alla ja jääb sinna lõksu.

Liikuvate osadega seotud ohud

Kokkupandavatel toodetel peaks olema kokkupanemismehhanism, mida ei saa aktiveerida ei laps ega mõni hooldaja tahtmatu liigutus. Toode ei tohi olla kokkupandav ilma lukustamismehhanismi aktiveerimata. Tool ei tohi lapse liikumise tõttu paigast liikuda, eelkõige juhul, kui lapse kaal nihkub (toolipõhja ja vanni vahel); nihkumisel ei tohi tekkida tugevat muljumist. Pöörlevad toolipõhjad tuleb võimaluste piires konstrueerida nii, et välistataks lapse vigastamine ja muljumine nende kasutamise ajal.

Kukkumisoht

Et vähendada kukkumisohtu, mis võiks kaasa tuua uppumise, peavad toode ja selle kinnitus vanni külge suutma vastu pidada lapse avaldatavale sise- ja välisjõule, mis võib põhjustada toote ümberpaiskumise. Eelkõige ei tohi toode ümber paiskuda, kui laps kallutab end eri suundades, püüab püsti tõusta või lükkab tooli ümber.

Lämmatamisoht

Et vähendada lämmatamisohtu, ei tohi toode sisaldada väikseid osi, mida laps omal jõul suudaks eemaldada ja mis mahuksid tervenisti lapsele suhu. Lämmatamisohu vähendamiseks ei tohi lämmatamisohtu kätkevad täitematerjalid olla lapsele omal jõul ligipääsetavad, eelkõige hammustamise teel.

Lämbumisoht

Toode ei tohi sisaldada plastsilte, mida laps omal jõul suudab eemaldada, ega muid vannitooli koostisse kuuluvaid õhku läbilaskmatuid kihte, mis võivad katta nii suu kui ka nina ja põhjustada lämbumisohtu. Toote pakend ei tohi kätkeda lämbumisohtu suu ja nina kaudu hingamist takistades.

Allaneelamisoht

Et vähendada allaneelamisohtu, ei tohi toode sisaldada eraldi või väikseid osi, mida laps omal jõul suudaks eemaldada ja mis võivad sattuda söögitorru.

Ohtlikud nurgad

Ligipääsetavad nurgad tuleb konstrueerida nii, et välistataks vigastuste ja haavade tekitamine, eelkõige sellised nurgad, millel on otsene kokkupuude lapse nahaga.

Konstruktsiooni tugevus

Kinnitusseadmed (nt iminapad jms), mis on olulised toote kinnitamiseks, peavad püsima töökorras toote kogu kasutusaja jooksul.

Et välistada füüsilisi vigastusi tekitada võivate koostisosade lahtimurdumine, peavad tooted taluma mehaanilisi mõjutusi, mida neile kasutamise vältel avaldatakse.

Kaitsefunktsioon

Et välistada lämbumine uppumise tõttu, peab tooted konstrueerima nii, et neid saab kasutada üksnes siis, kui laps on istuvas asendis. Konstruktsioonis peab arvestama eale vastavaid asjakohaseid antropomeetrilisi andmeid. Tänu kaitsefunktsioonile peab hädaolukorras olema võimalik last kerge vaevaga toolist välja tõsta.

Ohud, mis tulenevad lapse tegevusest toote kinnitusseadme suhtes

Et välistada uppumisoht, ei tohi olla võimalik, et laps või mõni hooldaja tahtmatu liigutus aktiveeriks kinnitusseadme.

Tootega seotud erihoiatused

Hoiatustes ja kasutusjuhendis tuleb selgelt märkida, et

— hooldaja peab kogu aeg lapsest kinni hoidma;

— uppumine võib toimuda väga lühikese aja jooksul ja väga madalas vees (± 2 cm);

— tooted ei taga täiendavat kaitset veega seotud ohtude eest ja vannitoolide kasutamisel on ette tulnud uppumist.

Hoiatused ja teave peavad olema pakendil, tootel ja müügikohas silmatorkavalt esitatud ning täiendatud piktogrammidega.

Hoiatusmärgis peab olema kulumiskindel ja nähtav ka siis, kui laps istub vannitoolil.

Hooldajaid varustatakse teabega laste tundlikuma vanuse (5–10 kuud) kohta.

Hügieen

Vannitoolid tuleb konstrueerida pestavate ja kuivatatavatena.

Vannitamise abivahendite erilised ohutusnõuded

OHUTEGURID: tootega seotud peamine oht on uppumine.

2. OHUTUSNÕUDED

1) **Üldised ohutusnõuded**

Pidades silmas laste käitumist, ei tohi tooted kahjustada laste ja hooldajate ohutust ning tervist, kui neid kasutatakse ettenähtud või eeldataval viisil. Arvestada tuleb laste ja nende hooldajate suutlikkust, eriti nende toodete puhul, mis oma funktsiooni, mõõtmete ja laadi poolest on ette nähtud kasutamiseks alla üheksa kuu vanustele lastele. Toodetel ja nende pakendil olevad etiketid ning mänguasjade kasutusjuhendid peavad juhtima kasutaja või hooldajate tähelepanu ohtudele ja vigastuste tekkimise riskidele, mis tulenevad toodete kasutamise laadist, ning selliste ohtude ärahoidmise viisidele.

2) **Erilised ohutusnõuded**

Keemilised nõuded

Imikute vannitamise abivahendid peavad olema kooskõlas asjaomaste ELi õigusaktidega.

Tulekindlus ja termiline vastupidavus

Et välistada põletusoht kraanist kuuma vee laskmisel, tuleb anda juhised hooldajatele, et nad pööraksid tähelepanu vee temperatuurile ja hoiaksid ära lapse juurdepääsu kraanile.

Füüsilised ja mehaanilised omadused

Aukudesse ja avadesse kinnijäämise ohud

Tooted tuleb konstrueerida ja toota viisil, et välistataks sõrmede kinnijäämine.

Kägistamisoht

Tooted tuleb konstrueerida ja toota nii, et välistataks kägistamisoht.

Kukkumisoht

Et välistada kukkumisoht, mis võiks kaasa tuua uppumise, peavad toode ja selle kinnitus vanni külge suutma taluda lapse avaldatavat sise- ja välisjõudu, mis võib kaasa tuua toote ümberpaiskumise. Eelkõige ei tohi toode ümber paiskuda, kui laps kallutab end eri suundades, püüab püsti tõusta või lükkab tooli ümber.

Lämmatamisoht

Et vähendada lämmatamisohtu, ei tohi toode sisaldada väikseid osi, mida laps omal jõul suudaks eemaldada ja mis mahuksid tervenisti lapsele suhu. Lämmatamisohu vähendamiseks ei tohi lämmatamisohtu kätkevad täitematerjalid olla lapse jõul ligipääsetavad, eelkõige hammustamise teel.

Lämbumisoht

Toode ei tohi sisaldada plastsilte, mida laps omal jõul suudab eemaldada, ega muid vannitamise abivahendi läbilaskmatuid kihte, mis võivad katta nii suu kui ka nina ja põhjustada lämbumisohu. Toote pakend ei tohi kätkeda lämbumisohtu suu ja nina kaudu hingamist takistades.

Allaneelamisoht

Et vähendada allaneelamisohtu, ei tohi toode sisaldada eraldi või väikseid osi, mida laps omal jõul suudaks eemaldada ja mis võivad sattuda söögitorru.

Ohtlikud nurgad

Ligipääsetavad nurgad tuleb konstrueerida nii, et välistataks vigastuste ja haavade tekitamine, eelkõige sellised nurgad, millel on otsene kokkupuude lapse nahaga.

Konstruktsiooni tugevus

Et välistada võimalikke füüsilisi vigastusi tekitavate koostisosade lahtimurdumine, peavad tooted taluma mehaanilisi mõjutusi, mida neile kasutamise vältel osutatakse.

Tootega seotud erihoiatused

Hoiatustes ja kasutusjuhendis tuleb selgelt märkida,

— et hooldaja peab kogu aeg lapsest kinni hoidma;

— et uppumine võib toimuda väga lühikese aja jooksul ja väga madalas vees (± 2 cm);

— maksimaalne veetase, millega välistataks vee lapsele suhu tungimine;

— et tooted ei taga täiendavat kaitset veega seotud ohtude eest ja vannitamise abivahendite kasutamisel on ette tulnud uppumist.

Hoiatused ja teave peavad olema pakendil, tootel ja müügikohas silmatorkavalt esitatud ning täiendatud piktogrammidega.

Hoiatusmärgis peab olema kulumiskindel ja nähtav ka siis, kui vannitamise abivahendid on parasjagu kasutuses.

Hooldajaid varustatakse teabega laste tundlikuma vanuse (9 esimest elukuud) kohta.

Hügieen

Tooted tuleb konstrueerida nii, et neid oleks lihtne puhastada ja kuivatada.

Imiku vannide ja vannijalgade erilised ohutusnõuded

OHUTEGURID: tootega seotud peamised ohud on uppumine ja kukkumine, kui imiku vann kukub vannijalgadelt või aluselt maha.

3. OHUTUSNÕUDED

1) **Üldised ohutusnõuded**

Pidades silmas laste käitumist, ei tohi tooted kahjustada laste ja hooldajate ohutust ning tervist, kui neid kasutatakse ettenähtud või eeldataval viisil. Arvestada tuleb laste ja nende hooldajate suutlikkust, eriti nende toodete puhul, mis oma funktsiooni, mõõtmete ja laadi poolest on ette nähtud kasutamiseks alla 12 kuu vanustele lastele. Toodetel ja nende pakendil olevad etiketid ning mänguasjade kasutusjuhendid peavad juhtima kasutaja või hooldajate tähelepanu ohtudele ja vigastuste tekkimise riskidele, mis tulenevad toodete kasutamise laadist, ning selliste ohtude ärahoidmise viisidele.

2) **Erilised ohutusnõuded**

Keemilised nõuded

Imiku vannid ja vannijalad peavad olema kooskõlas asjaomaste ELi õigusaktidega.

Tulekindlus ja termiline vastupidavus

Et välistada põletusoht kraanist kuuma vee laskmisel, tuleb anda juhised hooldajatele, et nad pööraksid tähelepanu vee temperatuurile ja hoiaksid ära lapse juurdepääsu kraanile.

Füüsilised ja mehaanilised omadused

Aukudesse ja avadesse kinnijäämise ohud

Tooted peavad olema konstrueeritud ja toodetud nii, et võimaluste piires välistataks sõrmede kinnijäämine.

Kägistamisoht

Tooted tuleb konstrueerida ja toota nii, et välistataks kägistamisoht.

Liikuvate osadega seotud ohud

Kokkupandavatel toodetel peaks olema kokkupanemismehhanism, mida ei saa aktiveerida ei laps ega mõni hooldaja tahtmatu liigutus. Toode ei tohi olla kokkupandav ilma lukustamismehhanismi aktiveerimata. Toode ei tohi lapse liikumise tõttu paigast nihkuda – eelkõige juhul, kui ta kaal nihkub –, et välistada muljumisoht.

Kukkumisoht

Et välistada vanni ja vannijalgade ebastabiilsus, tuleb need konstrueerida ja toota viisil, et need peaksid vastu vannivee ja selle sees oleva lapse kaalule. Vann ja vannijalad ei tohi ümber paiskuda lapse liikumisest ega hooldaja tahtmatust liigutusest tulenevate mõjutuste tõttu. Eelkõige ei tohi toode ümber paiskuda, kui laps kallutab end eri suundades või püüab püsti tõusta.

Lämmatamisoht

Et vähendada lämmatamisohtu, ei tohi toode sisaldada väikseid osi, mida laps omal jõul suudaks eemaldada ja mis mahuksid tervenisti lapsele suhu. Lämmatamisohu vähendamiseks ei tohi lämmatamisohtu kätkevad täitematerjalid olla lapsele omal jõul ligipääsetavad, eelkõige hammustamise teel.

Lämbumisoht

Toode ei tohi sisaldada plastsilte, mida laps omal jõul suudab eemaldada, ega muid vanni läbilaskmatuid kihte, mis võivad katta nii suu kui ka nina ja põhjustada lämbumisohu. Toote pakend ei tohi kätkeda lämbumisohtu suu ja nina kaudu hingamist takistades.

Allaneelamisoht

Et vähendada allaneelamisohtu, ei tohi toode sisaldada eraldi või väikseid osi, mida laps omal jõul suudaks eemaldada ja mis võivad sattuda söögitorru.

Ohtlikud nurgad

Ligipääsetavad nurgad tuleb konstrueerida nii, et välistataks vigastuste ja haavade tekitamine, eelkõige sellised nurgad, millel on otsene kokkupuude lapse nahaga.

Konstruktsiooni tugevus

Et välistada füüsilisi vigastusi tekitada võivate koostisosade kokkuvarisemine või lahtimurdumine, peavad tooted taluma mehaanilisi mõjutusi, mida neile kasutamise vältel avaldatakse. Et välistada nende koostisosade lagunemist, mis võivad tekitada vigastusi, peavad vannide ja vannijalgade tootmisel kasutataval materjalil olema omadused, mis tagavad selle töökorras püsimise toote kogu kasutusaja jooksul, arvestades eelkõige termilisi muutusi.

Kahe eraldi toote kombineerimisest tulenevad ohud

Seade, millega kinnitatakse vann vannijalgadele, peab taluma mehaanilisi mõjutusi, mida neile kasutamise vältel osutatakse. Eraldi müüdavate vannijalgade ja vannide puhul tuleb hoiatustes ja kasutusjuhistes märkida viited toodetele, mida võib ohutult koos kasutada.

Tootega seotud erihoiatused

Hoiatustes ja kasutusjuhendis tuleb selgelt märkida, et

— hooldaja peab kogu aeg lapsest kinni hoidma;

— uppumine võib toimuda väga lühikese aja jooksul ja väga madalas vees (± 2 cm); tooted ei taga täiendavat kaitset veega seotud ohtude eest ja vannide kasutamisel on ette tulnud uppumist.

Hoiatused ja teave peavad olema pakendil, tootel ja müügikohas silmatorkavalt esitatud ning täiendatud piktogrammidega.

Hoiatusmärgis peab olema kulumiskindel ja nähtav ka siis, kui laps on vannis.

Hooldajaid varustatakse teabega laste tundlikuma vanuse (alla 12 kuu) kohta.

Vannidel peab olema kaasas hoiatus, millega välistada, et hooldajad paigaldaksid vanni kõrgel asuvale pinnale, näiteks lauale.

Hügieen

Tooted tuleb konstrueerida nii, et neid oleks lihtne pesta ja kuivatada.